

Fruit

Peter Liefbroer

In dit dagboek wordt de 'beginnerscursus' 1997 van het AOC Clusius College in Alkmaar gevolgd. Deze cursus heeft een al jarenlange traditie en wordt georganiseerd in samenwerking met VBBN-vereniging Noord Holland Midden. Cursisten komen uit heel Noord Holland boven het Noordzeekanaal en Amsterdam.

Appels en peren

Fruitbomen bloeien niet allemaal tegelijk. De bloeitijd is soort- en rasafhankelijk, maar in het algemeen bloeien *Prunus* (pruim en kers) het eerst, gevolgd door *Pyrus* (peren) en tenslotte *Malus* (appels). De meeste bijen zijn nodig voor de bestuiving van appels, ook de cursusbijen worden daarvoor ingezet. In 1997 was er in Noord-Holland nog nachtvorst in de vierde week van april. Zonder beregening zal de rijpe bloesem van fruit dan stukvriezen. Onze fruitteler ging de bloesem beregenen, waardoor de bloesem voor

bijen onbereikbaar wordt. Het geplande vertrek naar het fruit moest hierdoor iets worden uitgesteld van zaterdag 26 april naar dinsdag 29 april.

De daarop volgende dagen waren erg mooi en de fruitteler was erg content over de hoeveelheid bloesem en de kwaliteit van de volken. In het totaal had hij op 19 ha appels, 38 bijenvolken (7 van ons) geplaatst, dus volgens de norm twee volken per ha.

Bijenmarkt

Zaterdag 3 mei was er de, voor Noord-Holland boven het Noordzeekanaal, enige bijenmarkt in Middenbeemster. Dé gelegenheid voor de beginnende imker om in te kopen bij 'het Bijenhuis' of 'Van Dam'. Daar werd dan ook goed gebruik van gemaakt! Aan het einde van de ochtend nog even naar het fruit. Niet om in de volken te kijken, maar alleen wat vliegplankwaarnemingen doen en de appelbloesem bekijken. De fruitteler waarschuwde ons nog: 'Ze zijn wat stekelig, jullie bijen'. Wij natuurlijk toch, zonder kap,

142

Inspectie op het fruit in Middenbeemster. Foto: P. Liefbroer

de tuin in, naar de bijen toe. En toen de leraar het ook nog nodig vond om even in een kast te kijken (overigens met rook en kap), toen werden er inderdaad wat steken uitgedeeld. Gelukkig hadden de meesten toen snel hun gloednieuwe imkerjack aan, zodat alles nog met een sisser afleef. 'En wat zat die bovenbak al vol broed en nectar' was uiteindelijk het meest gehoorde commentaar.

Zwermtekens en koninginnenrooster

Een week later zijn we weer op het fruit. Nu gaan alle kasten open om de volken te controleren op zwermtekens. In alle kasten zijn nu darren en darrenbroed aanwezig. In een enkele kast worden al belegde moerdoppen gezien, deze worden weggehaald. Naast zwermverhinderend is het vandaag de bedoeling om een moerrooster te leggen tussen onderste en bovenste broedkamer. Over twee of drie weken gaan we slingeren en het is dan gemakkelijk om in de bovenste broedkamer geen of ten hoogste gesloten broed te hebben, zodat alle verzegelde honing geslingerd kan worden.

Moeren moeten dus opgezocht worden en onder het rooster worden geplaatst. De gemerkte moeren vier worden snel gevonden, maar in de inmiddels grote volken, is het niet eenvoudig om de ongemerkte moeren twee te vinden. In de laatste twee volken wordt één moer 'naar beneden gerookt': dekplank van de twee broedbakken afhalen, flink rook naar binnen blazen zodat de koningin naar de onderste broedbak loopt, moerrooster leggen tussen de twee broedbakken en de dekplank weer terugleggen. Van het andere volk worden alle ramen uit de bovenbak

afgeslagen in de onderbak. Het roken gaat eenvoudig en is, naar later zal blijken succesvol. Het afslaan in de onderbak is bij het weer op deze dag, koud en regenachtig, geen succes: de bijen passen niet in de onderbak en raken aan alle kanten naast de kast. Later zal blijken dat deze kast op deze zaterdag moerloos is geraakt. Jammer, volgende keer 'naar beneden roken' bij slecht weer!

Darrenbroed koppen

Boven het rooster moet nu al het darrenbroed gekopt worden. De darrenlarven en darrenpoppen kunnen dan door de werksters opgeruimd worden, zodat de darren niet in al te grote aantallen vast komen te zitten in het koninginnenrooster (darren boven het rooster kunnen niet door het rooster naar beneden!). Het is niet echt een leuk werkje, maar onvermijdelijk wanneer je nu met een rooster wilt werken. Bij de meeste volken zit er in de bovenbak al aardig honing naast veel broed. In de onderbak heeft de koningin nog behoorlijk ruimte om te leggen, maar het rooster zal zeker niet zwermvertragend werken, omdat het toch haar mogelijkheden beperkt om eitjes te leggen.

Korf

De korf, waarvan de raten bij de eerste voorjaarsinspektie tot de eerste spijlen waren weggesneden, is nu bijna tot de bodem uitgebouwd. Later in de week zet ik een broedkamer met raampjes en een dekplank met daarin een rond gat onder de korf: de koningin heeft dan weer ruimte om eitjes te leggen, zo voorkomen we het zwermen en wie weet lokken we de koningin uit de korf, in de kast.

Tweede Pinksterdag

Open dag 'Het ielgat' van 11.00 tot 15.00 uur

Programma

's Morgens: Overlarven van diverse Buckfastlijnen en een carnicalijn.

's Middags: Openbare verkoping van diverse imkermaterialen en curiosa o.l.v. pander Jan Tissing en 'notaris' Jan Mansier.

- Verder diverse stands met o.a.: tweedehands boeken, bijenfilatelie, verkoop van drachtplanten, kunstraat en waskaarsen maken, demonstratie pollen-analyse enz.

- Gratis entree Bijenteeltmuseum: 'De Bankörf'
- Gratis koffie

Dit jaar bestaat 'Het ielgat' 10 jaar, dat vieren we met diverse aanbiedingen, o.a. Trim 'o' Bee voor f25,50